ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ

Αριθμ. Πρωτ. ΑΝΑΦΟΡΩΝ: 398

Ημερομ. Κατάθεσης: 19/11/2026

Κοινοβουλευτική Ομάδα
Λεωφ. Ηρακλείου 145, 14231 ΝΕΑ ΙΩΝΙΑ,
τηλ.: 2102592213, 2102592105, 2102592258, fax: 2102592097
e-mail: ko@vouli.kke.gr, http://www.kke.gr
Γραφεία Βουλής: 2103708168, 2103708169, fax: 2103707410

Προς το Προεδρείο της Βουλής

ΑΝΑΦΟΡΑ

Για την κ. Υπουργό Πολιτισμού

Θέμα: Για την αποκλειστικά δημόσια προστασία, ανάδειξη και μελέτη του μινωικού κτηρίου στην Παπούρα στην Κρήτη

Καταθέτουμε **ΑΝΑΦΟΡΑ** το Κείμενο του Συλλόγου Ελλήνων Αρχαιολόγων (Παράρτημα Κρήτης) και του Συλλόγου Εκτάκτων Αρχαιολόγων, στο οποίο ζητούν μεταξύ άλλων να μην κατασκευαστούν εγκαταστάσεις ραντάρ στο λόφο Παπούρα, να προστατευτεί, αναδειχτεί και να μελετηθεί το μινωικό κτίριο στην συγκεκριμένη περιοχή και αναλύουν τους λόγους.

Αθήνα 11/11/2026

Οι καταθέτοντες βουλευτές

Συντυχάκης Μανώλης

Δελής Γιάννης

Διγενή Σεμίνα

Κομνηνάκα Μαρία

Παπούρα: Ώρα μηδέν

Μετά την απόρριψη της προσφυγής στο ΣτΕ, αναδεικνύεται και πάλι πως η ηγεσία του ΥΠΠΟ αντιμετωπίζει τη σπουδαιότερη, ίσως, αρχαιολογική ανακάλυψη των τελευταίων ετών στην Ελλάδα, το κυκλικό μινωικό κτήριο στο λόφο Παπούρα, ως...ΕΜΠΟΔΙΟ. Το ΣΤΕ έλαβε υπόψη μαγειρεμένα στοιχεία, ελλιπέστατες μελέτες φαντάσματα και μια «προκαταρκτική προμελέτη χωροθέτησης» 8 σελίδων από αρχιτέκτονες τοπίου και όχι την εμπεριστατωμένη μελέτη εναλλακτικών του ΕΜΠ που υπέβαλλε ο Δήμος την οποία θεώρησαν εκπρόθεσμη.

Σε πλήρη σύμπλευση με τα συμφέροντα των κατασκευαστικών εταιρειών και των ιμπεριαλιστικών δυνάμεων, επιταχύνεται η κατασκευή εγκαταστάσεων ραντάρ, που θα εξυπηρετούν το πολιτικό και στρατιωτικό αεροδρόμιο του Καστελίου, με τεράστια ορύγματα έκτασης 40 στρεμμάτων περιμετρικά του μνημείου.

Γνωρίζουμε ήδη όλοι ότι το οικοδόμημα στην κορυφή του βουνού δεν είναι ένας απλός «λιθοσωρός». Είναι ένα από τα αρχαιότερα και καλύτερα σωζόμενα μνημειακού τύπου κυκλικά κτήρια στην λεκάνη της Μεσογείου. Η βραβευμένη διεθνώς ανασκαφή (μνημείου και ευρύτερου χώρου) δεν έχει ολοκληρωθεί. Δεν έχει ολοκληρωθεί, επίσης, η συντήρηση των ευρημάτων, η επεξεργασία των δεδομένων, ενώ δεν έχει καν ξεκινήσει η συντήρηση των τοίχων που είναι φτιαγμένοι από πέτρα και λάσπη του βουνού. Οι αρχαίοι κάτοικοι της Πεδιάδας φρόντισαν,επί γενεές, με συνεχείς επιδιορθώσεις και προσθήκες, οι τοίχοι αυτοί να μείνουν όρθιοι,ωστόσο, με τους χειρισμούς της πολιτικής ηγεσίας η μακραίωνη ιστορία του μνημείου (σχεδόν 4500 έτη) σταματάει εδώ! Ο κόσμος δεν θα μπορέσει ποτέ να επισκεφθεί και να βιώσει το μνημείο στο φυσικό του χώρο.

Η ηγεσία του ΥΠΠΟ ακυρώνει την ίδια την αποστολή του Υπουργείου, θυσιάζοντας την προστασία και ανάδειξη της πολιτιστικής κληρονομιάς στον βωμό της επίσπευσης των έργων και υιοθετώντας πρακτικές που προσβάλουν τη θεσμική τάξη και την επιστημονική δεοντολογία:

1) **Ανατινάξεις και εργοταξιακή όχληση δίπλα στο μνημείο πριν ολοκληρωθεί η αρχαιολογική διερεύνηση.**Ενώ η ανασκαφή του μνημείου βρίσκεται ακόμα σε εξέλιξη,δρομολογείται η εκκίνηση των εργασιών λατόμευσης με εκρηκτικά. Κατά συνέπεια, πέριξ του μνημείου θα εγκατασταθεί εργοτάξιο λατόμευσης με παρουσία μεγάλου αριθμού βαρέων οχημάτων, που αναπόφευκτα θα δημιουργήσει ζητήματα όχλησης και ασφάλειας στο μνημείο και στο προσωπικό. Το ίδιο το βουνό θα μετατραπεί σε λατομείο παραγωγής αδρανών υλικών.

2)**Επίσπευση εργασιών χωρίς οριστική μελέτη χωροθέτησης και θεσμικό έλεγχο.**Δεν έχει κατατεθεί σε καμία υπηρεσία του ΥΠΠΟ η οριστική μελέτη χωροθέτησης των εγκαταστάσεων του ραντάρ. Άνωθεν εντολές προκρίνουν την εφαρμογή της προκαταρκτικήςπρομελέτης που εγκρίθηκεστην «περίφημη» συνεδρίαση του ΚΑΣ, αφήνοντας έκθετο και σε απόλυτη υποβάθμιση το μνημείο της Παπούρας. Δεν συζητείται καν ενδεχόμενη τροποποίησήτης αρχικής χωροθέτησης με περιορισμό των αποστάσεων, του βάθους και της έκτασης, προς όφελος του αρχαιολογικού χώρου.

3) **Πάγωμα των αναγκαίων μελετών συντήρησης, στερέωσης και προστασίας του μνημείου.**Δεν έχουνεκπονηθεί και υποβληθεί προς έγκριση οι απαιτούμενες μελέτες προστασίας που ορίζονται από την απόφαση του ΚΑΣ (μελέτη συντήρησης, στερέωσης, ανάδειξης). Οι μελέτες αυτές καθώς και η μελέτη στατικής επάρκειας είναι απολύτως απαραίτητες πριν την έναρξη οποιασδήποτε άλλης, τεχνικής εργασίας, πόσω μάλλον ανατινάξεων, σε απόσταση αναπνοής από αρχαίο μνημείο.Να σημειωθεί, ότι δεν υπήρξε μέριμνα να προχωρήσουν οι μελέτες αυτές από τις αρμόδιες Υπηρεσίες του ΥΠΠΟ. Επίσης δεν υπήρξε καμία μέριμνα για κατασκευή μόνιμου ή έστω προσωρινού στεγάστρου προστασίας.

4) **Αδιαφανείς αναθέσεις μελετών, ιδιωτικά συμφέροντα και σπατάλη δημόσιου χρήματος.**Οι ηγεσίες του ΥΠΠΟ και του ΥΠΟΜΕ φροντίζουν να αναθέσουν σε *οικείους συνεργάτες,μέσω του αναδόχου,*το σύνολοτης υλοποίησης των μελετών αυτών, χωρίς προκήρυξη διαγωνισμού, χωρίς εξέταση προσφορών, χωρίς να τεθούν «αξιοκρατικά» κριτήρια. Η ανάθεση έγινε σε αρχιτεκτονικό γραφείο της Αθήνας, που έχει επανειλημμένως συνεργαστεί με τη Γενική Γραμματέα του ΥΠΠΟ μέσω απευθείας αναθέσεων.Το ποσό που εκταμιεύτηκε υπερβαίνει το μισό εκατομμύριο ευρώ. Ποσό που επιβαρύνει το Κράτος, δηλαδή εμάς τους Πολίτες.

Γεννιούνται απλά ερωτήματα ακόμα και σε έναν καλοπροαίρετα σκεπτόμενο πολίτη:

- Γιατί δεν προκηρύχθηκε διαγωνισμός κατάθεσης προσφορών και αξιολόγησης των προτεινόμενων μελετών από το ίδιο το ΥΠΠΟ;
- Ποιοι είναι οι όροι της σύμβασης αυτής και το περιεχόμενό της;Γιατί δεν έγιναν ευρέως γνωστά, τη στιγμή που οι μελέτες αυτές αφορούνσε παρεμβάσεις σε δημόσια πολιτιστικήκληρονομιά;
- Είναι ικανότερη η εταιρεία αυτή να αναδείξει το μνημείο από τον δημόσιο φορέα(ΕΦΑΗ και ΥΠΠΟ) που εντόπισε και ανασκάπτει εδώ και 3 χρόνιατο μνημείο;

Η σημασία και η συμβολή του μνημείου αυτού στην παγκόσμια πολιτισμική κληρονομιά δικαιολογεί αυτά τα χρήματα και πολλά περισσότερα, που όμως θα πρέπει να δίνονται με διαφανείςκαι αξιοκρατικές διαδικασίες, χωρίς ασφυκτικά χρονοδιαγράμματα.

Για αυτούς τους λόγους καταγγέλλουμε την ηγεσία του ΥΠΠΟ για κατασπατάληση δημοσίου χρήματος και υποβάθμιση των δημοσίων υπηρεσιών.

5) **Έκθεση σε κίνδυνο του Μνημείου, του βουνού και της ευρύτερης περιοχής.** Η εγκατάσταση των ραντάρ, που δρομολογείται πλέον με συνοπτικές διαδικασίες, ουσιαστικά καταδικάζει οποιαδήποτε προσπάθεια μελλοντικής ανάδειξης του μνημείου και του αρχαιοτοπίου που το περιβάλλει και θέτει σε ουσιαστικό κίνδυνο την ακεραιότητά του, δεδομένου ότι καθιστά όλη την κορυφή πιθανό στρατιωτικό στόχο. Κανείς δεν απαντά στο ερώτημα αν η φύση των εγκαταστάσεων που θα εξυπηρετούν ένα αεροδρόμιο του ΝΑΤΟ και τα επίπεδα ακτινοβολίας θα επιτρέψουν στο μέλλον το μνημείο της Παπούρας να είναι επισκέψιμο από το κοινόή έστωαπό το επιστημονικό προσωπικό συντήρησης και μελέτης.

- Γιατί υπάρχει τέτοια εμμονή με την εγκατάσταση του ραντάρ στην Παπούρα και όχι σε κάποια άλλη, ευνοϊκότερη, θέση, σύμφωνα και με την κατατεθείσα μελέτη του ΕΜΠ;
- Γιατί η έκταση και το μέγεθος των ραδιοβοηθημάτων, που περιλαμβάνουν ένα εκτενές «κτήριο τηλεπικοινωνιών» -ή μήπως κέντρο συλλογής δεδομένων (datacenter)- είναι τόσο μεγάλη, τη στιγμή που το αντίστοιχο του διεθνούς αεροδρομίου Ελ. Βενιζέλος στην Αττική είναι ασφαλώς μικρότερο;
- Μήπως η αιτία για όλα τα παραπάνω είναι πρωτίστως η εξυπηρέτηση του στρατιωτικού αεροδρομίου, το οποίο, σύμφωνα με περυσινές δηλώσεις επίτιμου στρατηγού ΓΕΕΘΑ, αναβαθμίζεται με χρήση μη επανδρωμένων αεροσκαφών (drones);

Ήδη, το στρατιωτικό αεροδρόμιο έχει συνδεθεί με δύο διαδρόμους με το υπό κατασκευή πολιτικό. Και είναι προφανές ότι ολόκληρο αυτό το φαραωνικό και αμφιλεγόμενο έργο, που παρόλα αυτά θα έπρεπε να λειτουργεί υπέρ της ειρήνης και της επικοινωνίας μεταξύ των λαών, πραγματοποιείται ως μέρος ενός ευρύτερου πολεμικού σχεδιασμού.

Στην Παπούρα δεν κινδυνεύει μόνο το ίδιο το μνημείο. Κινδυνεύει συνολικά το θεσμικό οικοδόμημα της προστασίας και ανάδειξης της πολιτιστικής κληρονομιάς του τόπου. Κινδυνεύει η ασφάλεια της περιοχής και της Κρήτης από τους γεωπολιτικούς ανταγωνισμούς της ντόπιας και διεθνούς πλουτοκρατίας.

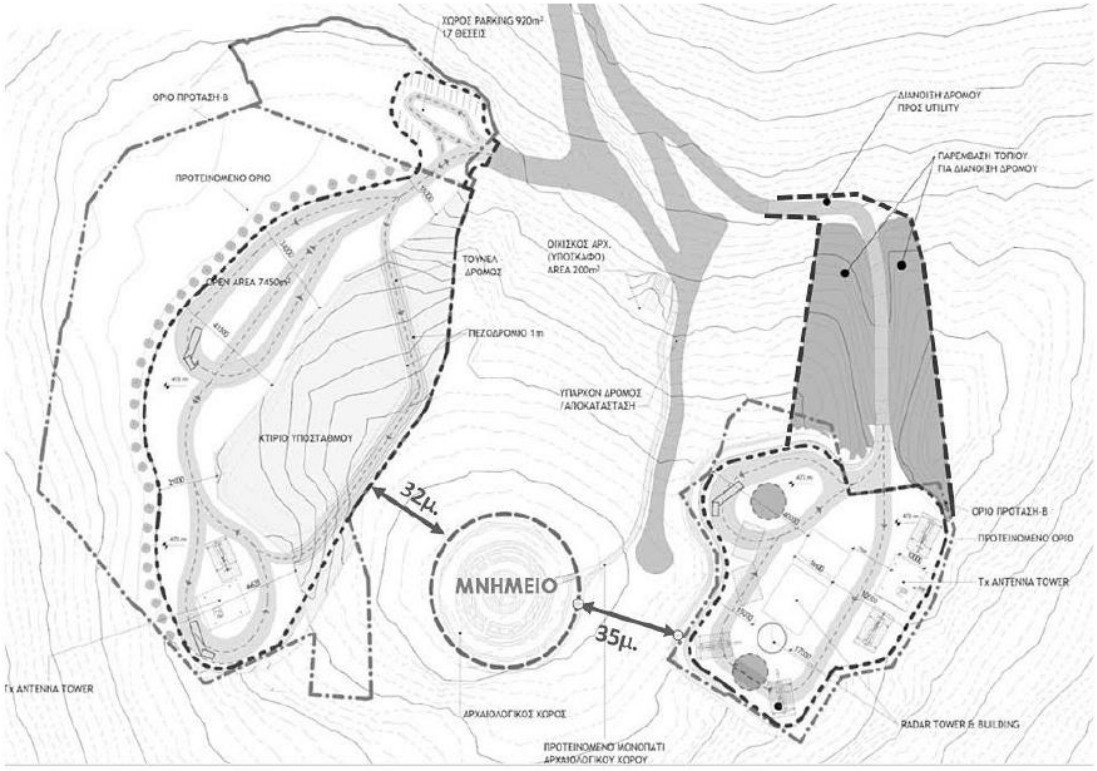
Για όλους τους παραπάνω λόγους απαιτούμε:

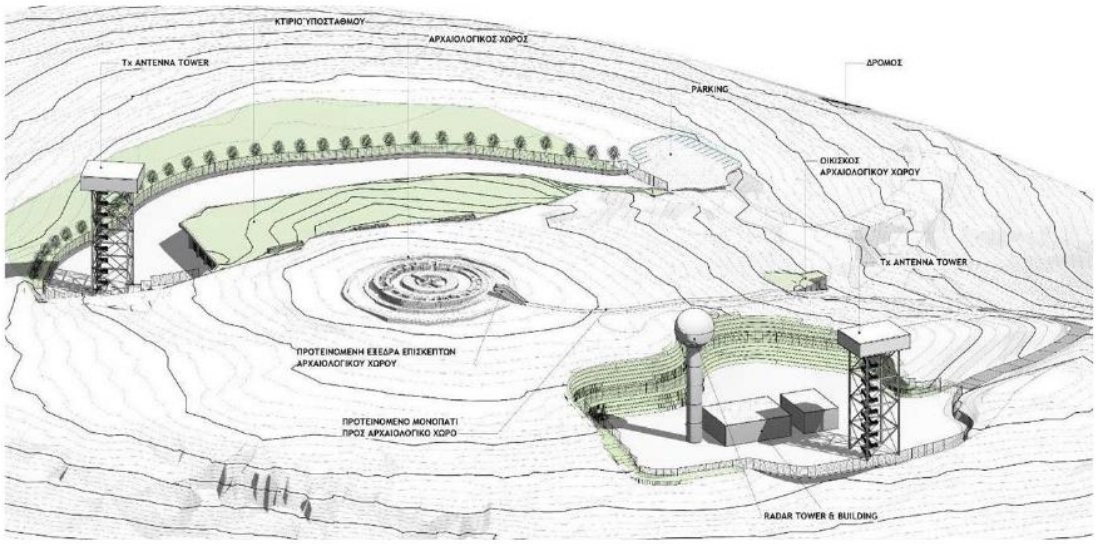
- Κανένα ραντάρ στην Παπούρα! Ασφάλεια για το μνημείο και τους κατοίκους της Κρήτης. Ας μην γίνει το μνημείο της Παπούρας Ιφιγένεια στους ιμπεριαλιστικούς ανταγωνισμούς και πρακτικέςαφαίμαξης δημόσιου χρήματος.
- Αποκλειστικά δημόσια προστασία, ανάδειξη και μελέτη του μινωικού κτηρίου στην Παπούρα!
- Όχι στην εργολαβοποίηση της Αρχαιολογίας και συνολικά της προστασίας και ανάδειξης της πολιτιστικής μας κληρονομιάς.
- Άμεση στελέχωση και ενίσχυση του ΥΠΠΟ και των Περιφερειακών Υπηρεσιών του (ΕΦΑ).

ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΕΛΛΗΝΩΝ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΩΝ

(ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΚΡΗΤΗΣ)

ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΕΚΤΑΚΤΩΝ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΩΝ

ΧΩΡΟΣ PARKING 920m²
17 ΘΕΣΕΙΣ
ΟΡΙΟ ΠΡΟΤΑΣΗ-Β
ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΟ ΟΡΙΟ
ΔΙΑΝΟΙΞΗ ΔΡΟΜΟΥ
ΠΡΟΣ UTILITY
ΠΑΡΕΜΒΑΣΗ ΤΟΠΟΥ
ΓΙΑ ΔΙΑΝΟΙΞΗ ΔΡΟΜΟΥ
ΟΙΚΙΣΚΟΣ ΑΡΧ.
(ΥΠΟΓΑΙΟ)
ΑΡΕΑ 200m²
ΤΟΥΝΕΛ
ΔΡΟΜΟΣ
ΠΕΖΟΔΡΟΜΙΟ 1m
ΥΠΑΡΧΟΝ ΔΡΟΜΟΣ
/ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗ
ΚΤΙΡΙΟ ΥΠΟΣΤΑΘΜΟΥ
32μ.
ΜΝΗΜΕΙΟ
35μ.
ΟΡΙΟ ΠΡΟΤΑΣΗ-Β
ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΟ ΟΡΙΟ
Tx ANTENNA TOWER
Tx ANTENNA TOWER
ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΟΣ ΧΩΡΟΣ
ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΟ ΜΟΝΟΠΑΤΙ
ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΟΥ ΧΩΡΟΥ
RADAR TOWER & BUILDING

ΚΤΙΡΙΟ ΥΠΟΣΤΑΘΜΟΥ
ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΟΣ ΧΩΡΟΣ
Tx ANTENNA TOWER
ΔΡΟΜΟΣ
PARKING
ΟΙΚΙΣΚΟΣ
ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΟΥ ΧΩΡΟΥ
Tx ANTENNA TOWER
ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΗ ΕΞΕΔΡΑ ΕΠΙΣΚΕΠΤΩΝ
ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΟΥ ΧΩΡΟΥ
ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΟ ΜΟΝΟΠΑΤΙ
ΠΡΟΣ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΟ ΧΩΡΟ
RADAR TOWER & BUILDING

